

מסורת הש"ס

(א) סנהדרין נג. לקמן טו.
דף כח. (ב) [לקמן כח].
(ג) [על יב. ד] סנהדרין
נג. (ד) [סנהדרין שם
קדושין כ' כ"ב מ. הוריות
כ: חולין ק"א. (ו) סנהדרין
שם, (ז) לקמן כח. סנהדרין
יח. (ח) [ע' נוספות לשל
ה. ד"ה ואחרי] (ט) [לשל
ג] לקמן מ. [ו] מ"ה.
(י) [לקמן כח. (כ) (דברים
כה) ו' ויקרא כח.
(ט) [נסח] (ז) (דברים כה)
(ח) [ש"ק ל"ב].

גליון הש"ס

בתנ"ך חוצות ווא
מתיבתא. עין גרש"פ
דחלה:

הגהות הב"ח

(א) במשנה כל שאיסורה
איסור ערוה לא: (ב) גמ'
ע' ק' יבמה אחרת שעולה
לחלצה: (ג) תוס' ד"ה יבא
וכי' דלא קימה מידי דלא
נענין ביה שפחה:

מוסף רש"י

שמגרשה בגט. לאחר
שנאשה נעשית כשפחה ואם
רצה לגרשה מגרשה בגט
ואינה צריכה חלצה,
ומחזירה. אם רצה
להחזיר ולא אמרין מחזרה
רמז רחמנא עליו ועבדה
ומהשתא מיקום עשה
באיסור אשת א"ל (ע"ר ח).
ובע"ז לקמן (ט). מ"ה מילי
אשמעין מגרשה בגט
ואינה צריכה חלצה
ואשמעין ששם רצה
למחזרה מחזרה כשאר
אשה (כתובות צ"ג). איסור
מצוה ואיסור קדושה.
יבמה שנפלה לפני יום
הוא איסור עליו משום
מנהו או משום קדושה,
חלצה. ואינה יושאת בלא
כלום, אף על גב דגבי חייב
כריתות ק"ל מגרשה שיה
דעליה דיוחא חלצה. ה"מ הוא
כלום בלא חלצה, ה"מ הוא
דאסורה ליה איסור חמור
דלא תפסי ביה קדוש, אבל
איסור מנהו או קדושה
נבעת קדושין וניהו מביעין
מייבמתו יבמה, ע' ק'
אחרת שעולה השפחה
לחלץ ואינה עולה ליבוס,
ואחו ו' חייב חלצה
(סנהדרין ג). ודא
מתיבתא. דאסורה
ליה, וכי מתא חזית עשה
חלצה ודכתיבתא דלא
דחלה לא תעשה. גזירה
ביאה דלאשת שמעיה
יבמה יבא עליה, אטו ביאה
שניה שאין בה מלות עשה
לאחריו (שם).
אילונית. ה"ה שיה נשוי
ב' נשים והאחת אילונית,
אילונית דוכתיבתא דלא
יבא. נשוי א"ל זכר מן
הא"ל, ומת בלא בנים,
שחיתן אסורות להיבוס
ופטורין מן החלצה (ע"ר
יב). ר' יהודה מחליק.
שהיה שנה ומפסק,
איסור מצוה אלהמה
לכהן גדול ב"י דבתיב.
בסוף ספר ויקרא,
ספחשילם כל מנות הכהן,
אלה המצות. איסור
קדושה שניות מדברי
סופרים. כגון אם אמו
ואם אביו, ואחרי קרי אמו
איסור קדושה, שאל"ל חמיהם
(יח) ואין עשה. יבמה יבא עליה (שם יח). כל העולה לייבוס. מיקום יבוס, עולה לחלצה. מיקום חלצה (שם יח). וכל שאינה עולה. ל"מ דין. לייבוס. שאינה זקוקה להיבוס (לקמן טז). אינה עולה. השערה לפני
הזקנים לחלצה (לקמן טז).

ביצד פרק שני יבמות

ב.

עין משפט
גר מצוה

ח א מ"י פ"ו מהלכות
יבוס הלכה ז' טושיע:
אשה עשירי קעך טע"ף א:
ב ב מ"י שם פ"ו הלכה
א טושיע שם סימן
קע"ה טע"ף ב וטע"ף ד:
ג ב מ"י פ"א מהלכות
אישות הלכה ו' סג
לאוין קי טושיע שם סימן
טו:
ד ד מ"י פ"ו מהלכות
יבוס הלכה יא:
ה ב מ"י שם פ"א הלכה
טו:
ו:

תורה אור השלם

1. כי ישוב אחים יחדיו
ומת אחיו מותם וכן אין
לו לא תוקה אשת הפת
החוצה לאיש יד יבמה
יבא עליה ולקחה לו
לאשה ויבמה:
דברים כה ה
קדשם יחדיו
אלהיהם ולא יחללו
שם אלהיהם כי את אשתי
זו לתם אלהיהם דם
מקריבם ויהי קדש:
ויקרא כא ו
3. אלה המצות אשר
צוה יי את משה אל בני
ישראל בהר סיני:
ויקרא כו לד
4. לא יאמר יחזק ואיש
לקחת את יבמתו וילקחה
יבמתו השפחה אל
הזקנים ואמרה מאן יבמי
לקחים לא אחיו שם
בישראל לא אבה יבמה:
דברים כה ז

תוספות ישינים

(א) ואי"ל לקמן אטריין
קרא לקמן לממר שהגדלו
שמה מייבס יבמין בעלמה
א"י: שאלו קטן דלית בר
הקמת שם כלל עדות קטן
אכל איהם הבחלה לאחר
ביאה לאחיה אלא כה
הקמת שם. וא"ת היכי
קאמר בשלמה מן הגשואין
לא אחי עשה דמי ל"מ
ועשה. ודא יחזק ינו
למר דהא דמי ל"מ ועשה
א"ע דגדעלמא לא דמי
משום יהודי לאו שאינו שיה
בכל (מגליל דף ה). וי"ל
דפרק היכי אפי' אי אמרין
לחין חלוק בין לאו שהיה
בכל ללאו שאינו שיה בכל
(מ"מ) ולא תפסי ק' מידי
מן הגשואין מ"מ תפסי ק'
מן האירוסין דיעא עשה
ידמה ל"מ: וטע"ף רבי
מתנא יבמתו. וא"ת א"כ
מתנא חייב לאוין גריד דלא
מייבמה נוקי יבמתו בלאו
ועשה וטע"ף לאוין גרידי
עדיו לא שמעין וי"ל
דמסתבר דאחא יבמתו
לחדש ולסתר ליבס ואי
לחייב לאוין ועשה לא
אטריין לחין עשה דוחה
ל"מ ועשה א"כ וא"ת אלא
לסתר חייב לאוין גרידי
מייבוס. וא"ת ויבמה דחייב
לאוין ועשה א"כ חלצה לא
צריכה ומפסק ונוקי יבמתו
דמשעי לאוין חלצה (מיהו
מ"מ) חייב לאוין גרידי
יבמתו בכל ה"ק דמפסי ביה
קדוש:

(ב) ק"ל דלפי מ"ש בתחלה
שפיר אטריין דלפי דהוי לאו
ועשה אטריין שיה בכל ואפי'
לא דמי.

האי איסורא דאית ליה היתרא. דפקע איסור אשת אח דיכול
להחזירה לאחר שגרשה וכי היכי דפקע ליה לגבי ידיה
איסור אשת אח פקע נמי לגבי אחיו הנולד וי"ל אשת אחיו שהיה
צעולמו: **לא אטריין צרת אילונית.** אע"ג דמתני' לא קתני צרה
מ"מ הוי בכלל דכל שאיסורה איסור
ערוה דמשמע שאיסורה צה ממתנא
ערוה דהיינו הצרה ולא הוצרך להזכיר
הצרה צהדיא משום דאפיקרין דלעיל
קאי והא דלא קאמר לאיטויי צרת
סוטה וצרת מחזיר גרושה משום
דאילונית דמיא טפי לעריות שמוטות
למת ואסורות לייבס:

בשלמא מן הגשואין ב'. תימה

דמן הגשואין נמי
מיקשי ליה דלמאי חוללת כיון דאין
עולה לייבוס דלא אחי עשה דמי לא
תעשה ועשה ותיבוי כי מייבס כריתות
וי"ל דלא קאמר בשלמה אלא ממאי
דאין מתייבמת:

יבא עשה וידחה לא תעשה. הקשה

רש"י א"ל בפ"ד דסנהדרין (דף טו).
(שם) דכיון דאין אשה מתעברת מביאה
ראשונה כדאמר בסוף פ' ד' אחין
(לקמן ד' לז). וס"ל היאך תמיכס דבציא'
ראשונה ליכא הקמת שם וביאה שניה
אסירה ליה כדאמר לקמן גזירה ביאה
ראשונה אטו ביאה שניה ואר"י דלא
קשה מידי דלא נענין (ו) סתהא ראייה
להקמת שם אלא שהיבמה והיבס יחו
ראוין להקמת שם ולא ממעטינן אלא
אילונית וסריס שאין ראוין לילד
לעולם אבל ביאה שאין יכולה להמעיז
בה לא ממעטי כיון שהאשה או היבס
ראוין לבסוף להוליד דל"כ מיקשה
היאך קטנה מתייבמת לבסוף וגם
לרבי מאיר הימה מתייבמת אי וס"ל
חששא דשמה תמלא אילונית ובפרק
צ"ש (לקמן דף ק"א): מנן קטן הבא על
הגדולה תגדלו וצ"ל הבא על יבמתו
(לקמן טז): נמי מביעין דנקיט בביאה
שלא דכרעה והערה אע"פ שאין
מתעברת בה (א):

אי הכי חייב לאוין נמי. פ"י כיון

דלפי עולים לייבוס לא יעלו
לחלצה ומימה לר"י היכי מצי למימר
דלא יעלו לחלצה הא מייבמתו דשמעין
דאין

הדיוט ואמאי קרי ליה איסור מצוה דכתי'³ אלא המצות איסור קדושה שניות
מדברי סופרים ואמאי קרי ליה איסור קדוש' אמר אב"י כל המקיים דברי חכמים
נקרא קדוש א"ל רבא וכל שאינו מקיים דברי חכמים קדוש הוא דלא מיקרי
רשע נמי לא מיקרי אלא אמר רבא קדש עצמך במותר לך: אלהמה לכהן
גדול: "קפסיק ותני לא שגא מן הגשואין ולא שגא מן האירוסין" בשלמא
מן הגשואין עשה ולא תעשה יואין עשה דוחה לא תעשה ועשה אלא מן
האירוסין לא תעשה גרידא הוא יבא עשה וידחה לא תעשה אמר רב גידל
אמר רב אמר קרא ועלתה יבמתו השפחה שאין ת"ל יבמתו מה תלמוד
לומר יבמתו יש לך יבמה (ו) אחת שעולה לחלצה ואינה עולה לייבוס ואיו
זו חייב לאוין ואימא חייב כריתות אמר קרא ואם לא יחפון האיש לקחת
הא חפץ מייבס (ז) כל העולה לייבוס עולה לחלצה וכל שאין עולה לייבוס
אינו עולה לחלצה א"ה חייב לאוין נמי הא רבי רחמנא יבמתו ומה ראית
מסתברא

יש לך יבמה דו'. דאם כתב ולא יחפון האיש לקחת את יבמתו והיה דקא מנכרה רחמנא
ועלתה השפחה לחלץ אבל חייב לאוין דלא קרינן ביה ועלתה להכי דכר כתב יבמתו למימר דיש לך יבמה אחרת שעולה
השפחה לחלץ ואע"ג דלא כתב ביה לקחת את יבמתו עולה לייבוס: **אימא חייב כריתות.** נמי יליף מהכא דליבסי חלצה ואמאי פטרינן לגמרי: (ח) **ספסי**
בה קידושין. הילכך קרינן ביה לקחת את יבמתו עולה לייבוס: עבר האי עשה ונכסה לאו קימה היא:
לדדקין

קדש עמך במותר לך להתרחק אף מן המותר, כדי שלא יכשל באיסורא (סנהדרין ג). בשלמא מן הגשואין עשה ולא תעשה. אלהמה לא יקח, בחולה יקח ולא בעולה (לקמן טז). ובע"ז סנהדרין
(יח) ואין עשה. יבמה יבא עליה (שם יח). כל העולה לייבוס. מיקום יבוס, עולה לחלצה. מיקום חלצה (שם יח). וכל שאינה עולה. ל"מ דין. לייבוס. שאינה זקוקה להיבוס (לקמן טז). אינה עולה. השערה לפני
הזקנים לחלצה (לקמן טז).